

Stank, wat kunnen we eraan doen?

Verslag bijeenkomst provinciaal geurbeleid industrie

Loppersum, 18 april 2013

Aanwezig

Belois, Hugo van	Provincie Groningen	Oosten, Henk van	Tebodin
Bezuijen, Corné	SP-fractie PS Groningen	Oosterhoff, Frans	Delfzijl, lekker leven aan zee???
Brinkman, Herman	Provincie Groningen	Pents, Boris	Natuur en Milieufederatie Groningen
Faber, Nanny	Provincie Groningen	Ree, Karin	Beta Chemiewinkel RuG
Groenveld, Doortje En echtgenoot	Delfzijl, lekker leven aan zee???	Schreuder, Job	Persoonlijke titel
Karsenbarg, Marion	Burgerinitiatief tegengas	Spiering, HJ	Burgerinitiatief tegengas
Mulder, Kor	EDC-SIC	Steenhuis, Wilma	VVV/D Garsthuizen
Nipshagen, Hans	Klankbordgroep Milieu Borgsweer	Wams, Lucas	Klankbordgroep Milieu Borgsweer
Olinga-Liweftink	Klankbordgroep akzo	Wolkorte, Janneke	Natuur en Milieufederatie Groningen

Inleiding Boris Pents, Natuur en Milieufederatie Groningen

Stankoverlast is een belangrijk punt als het gaat over aantasting van woon- en leefgenot. Met een nieuw geurbeleid wil de Provincie Groningen de stankoverlast vanuit de industrie terugdringen. De behoeften en belangen van omwonenden spelen hierin een belangrijke rol. De Natuur en Milieufederatie Groningen organiseerde daarom donderdag 18 april een discussiebijeenkomst voor inwoners en natuur- en milieuorganisaties. De ideeën en opmerkingen bundelen we in een gezamenlijk advies richting de Provincie.

Geurhinder of stankoverlast kent vier oorzaken:

- industrie
- verkeer
- veehouderij
- houtkachels

Tijdens de bijeenkomst focussen we ons op de stankoverlast vanuit de industrie.

De definitie van geurhinder/stankoverlast die we hanteren is: *“herhaalde blootstelling aan stank, langdurig en heeft daardoor effect op het functioneren.”*

De gevolgen zijn onder te verdelen in :

- giftig (benzeen)
- irritatie (rook, traangas)
- neurochemische verandering (bijvoorbeeld stresshormonen)
- emotioneel, ervaring (bijvoorbeeld rotting)

Bij het opstellen van nieuw beleid worden verschillende afwegingen gemaakt. Eén van de zaken zijn de behoeften die bestaan bij de omgeving. De volgende punten zijn tijdens de discussie naar voren gekomen:

1. Klachtenregistratie en –afhandeling

Het punt dat op verschillende momenten in de discussie naar voren komt, betreft de onvrede over de huidige klachtenregistratie en –afhandeling. Het blijkt dat dit ook een punt is dat landelijk is geconstateerd. In het concept geurbeleid van de Provincie is hierover nog niets opgenomen. De volgende zaken zijn geconstateerd:

- Op dit moment komen klachten op verschillende punten binnen, zowel bij de Provincie als bij het betreffende bedrijf zelf. Dit geeft een onvolledig beeld van het aantal klachten dat daadwerkelijk is gemeld. Wanneer de klachten bij het bedrijf zelf binnenkomen, wordt dit door hen niet altijd naar buiten (of richting Provincie) gecommuniceerd. Er moet beter inzicht komen in het aantal klachten.

- Er is onvrede over de procedure van klachtafhandeling door de Provincie. Bij het indienen van een klacht, komt men terecht bij een callcenter. Deze registreert de klacht. Enige terugkoppeling ontbreekt, waardoor het gevoel ontstaat dat er niet geluisterd wordt en er niets met de klacht wordt gedaan (men voelt zich niet serieus genomen). De aanwezigen geven aan hierom vaak niet meer te klagen. Ook langdurige (meerdere jaren) stankoverlast is voor de omgeving reden om niet meer te klagen. In de terugkoppeling en het vervolg is een flinke verbetering te maken.
- Dat men bij een callcenter terecht komt, wordt niet positief gevonden. Liefst zou men met een inhoudelijk ambtenaar spreken, van wie men meteen te horen krijgt dat er iets aan gedaan wordt.
- Er zouden BOA's vanuit de Provincie moeten worden aangesteld die zelf handhaven, ter plekke de stankoverlast kunnen constateren en direct proces-verbaal mogen opmaken.
- Een directe terugkoppeling aan het betreffende bedrijf ontbreekt. Dit wordt ook erkend door de bedrijven zelf, zo vertelt dhr. Mulder van EDC-SIC. Als er terugkoppeling plaatsvindt dan is dit vaak periodiek, waardoor de bedrijven pas laat worden ingelicht. Dit maakt het lastig voor bedrijven om op de klachten te anticiperen.
- Klachten zijn een belangrijke graadmeter als het gaat om constatering van stankoverlast. Het aantal meldingen moet echter niet als excuus worden gebruikt om geen actie te ondernemen. We kunnen omwonenden niet verplichten de overlast te melden. Dat is op dit moment ook niet verplicht, maar er wordt door de overheid vanuit gegaan dat dit wel altijd gebeurt.

2. Meten is weten

Naast beleving (het aantal klachten) kan stankoverlast gemeten worden met apparatuur. In het conceptbeleid gaat de Provincie uit van een standaard meetwijze voor stankoverlast. Bij nieuwe aanvragen wordt een berekening uitgevoerd om op voorhand de mate van stankoverlast te bepalen. De Provincie toetst hierin aan de hand van geureenheden per m³.

De volgende punten zijn benoemd:

- Aanwezigen geven aan de geurhinder te kunnen herleiden tot het bedrijf. Wel wordt opgemerkt dat het lastig is om te bepalen welke (chemische) stof de stankoverlast veroorzaakt.
- Officiële onderzoeken naar stankoverlast worden uitgevoerd door een bureau dat is ingeschakeld door het overlast veroorzakende bedrijf. Dit levert niet altijd een even onafhankelijk rapport op; wie betaalt die bepaalt. De handhaving en het toezicht kennen daarom geen draagvlak bij de getroffen. De Provincie moet zelf middelen vrijmaken om dit onderzoek of deze metingen te kunnen uitvoeren. De Provincie Gelderland doet wel zelf metingen. Mogelijk dat een samenwerking met andere provincies aangegaan kan worden om een eigen meet-/onderzoeksafdeling op te zetten.
- Met een meetnet kan actief en realtime worden gemeten. Een meetnet rondom overlast veroorzakende bedrijven/gebieden geeft meer inzicht in concentratiegebieden en is ondersteunend aan de constatering van stankoverlast. Bovendien kan dit meetnet ook zaken in de gaten houden die men niet ruikt, maar wel schadelijk zijn.
- Met een meetnet kan ook nauwkeuriger worden bepaald waar de overlast vandaan komt. Hierdoor kunnen er gerichter stappen ondernomen worden ter vermindering van stankoverlast. Bedrijven kunnen worden aangesproken op basis van een onafhankelijke meting, in plaats van de klacht afdoen als melding van 'notoire klagers'.
- Het meetnet kan mede invulling geven aan een jaarlijks door de Provincie op te stellen rapport over stankoverlast (geurhinderkaart) met ambities en doelstellingen. Hierbij is opgemerkt dat dit uitgebreid kan worden naar alle emissies (ook geurloos).

3. Normering

- De aanwezigen geven aan minder streng te kijken naar bestaande bedrijven. Hier is over het algemeen ook goed contact mee. Bij 'nieuwe' bedrijven ervaart men dat deze zich niet bewust zijn van de problemen. De vergunningen zijn 'op orde'. Men begrijpt dat bij de invoering van het beleid onderscheid wordt gemaakt tussen bestaande en nieuw te vestigen bedrijven.
- Uitgangspunt: bedrijven moeten niet meer gaan uitstoten dan ze nu doen. Overlast mag niet toenemen.
- De aanwezigen accepteren dat het af en toe stinkt, maar willen wel weten dat er iets met hun klachten gebeurt (klachtenafhandeling). Dit geeft meer acceptatie. Fysieke klachten (ademhalingsproblemen, huidirritatie etc.) mogen geen criterium zijn om te constateren of er

ernstige stankoverlast is. Fysieke klachten moeten voorkomen worden. Daarentegen hinder van stank (het waarnemen op zich) is onvermijdelijk en mag af en toe voorkomen.

- Naast een bedrijfsnorm is een gebiedsnorm wenselijk. Het is acceptabel dat een bedrijf 2 keer per jaar overlast veroorzaakt tijdens bijvoorbeeld een grote schoonmaak en een storing. Wanneer 50 bedrijven in een gebied dit doen, telt de overlast 100 momenten. Met een gebiedsnorm moet dit worden tegengegaan. Hierbij is opgemerkt dat daarom regels gesteld moeten worden aan welke bedrijven worden toegelaten in een bepaald gebied.
- Wanneer een bedrijf zich wil vestigen, wordt met rekenmodellen de mogelijke stankoverlast ingeschat. In deze berekening wordt een aanname gedaan voor de stankoverlast/uitstoot van het bedrijf. De geschatte overlast/uitstoot wordt verdubbeld en moet dan onder de gestelde norm blijven. Zo wordt de kans op overlast zo klein mogelijk gemaakt. De aanwezigen geven aan dat wanneer achteraf toch blijkt dat de geldende normering wordt overschreden, de vergunning direct moet worden ingetrokken. Deze fout mag niet worden afgewenteld op de omgeving.
- Bij verdubbeling van de aanname bestaat de angst dat bedrijven hier al rekening mee gaan houden in hun eigen berekeningen van stankoverlast/uitstoot. Hier moet rekening mee gehouden worden in de beoordeling van de aanname.
- Er zou gekeken kunnen worden in hoeverre er niet een soort 'stankhandel' (als in de CO₂-handel) kan ontstaan. Een nieuw bedrijf dat stank veroorzaakt koopt dit recht op bij een bedrijf dat hiermee haar eigen situatie kan verbeteren.

4. Techniek

Eén van de eisen bij een vergunning is gebruik te maken van de Best Beschikbare Techniek (BBT), mits dit economisch haalbaar is.

- De techniek om geurhinder te voorkomen ontwikkelt zich traag, door het gebrek aan druk vanuit de overheid/vergunningverlening. De overheid moet druk zetten, waardoor innovatiedrang ontstaat.
- Het moet niet de Best Beschikbare (betaalbare) Techniek zijn die wordt gekozen, maar Best Bestaande Techniek. Er moet een betere afweging worden gemaakt tussen het resultaat en de kosten. De kosten mogen hierbij meer ondergeschikt worden.
- In sommige gevallen betekent het verbeteren van de emissie van stof X dat er meer geurhinder ontstaat. Ook bij het toepassen van nieuwe processen of andere technieken (innovatie) kan dit het geval zijn. Hoe ga je hiermee om, wat heeft prioriteit?

Vervolg

Donderdag 25 april vindt een consultatie plaats voor stakeholders. De Natuur en Milieufederatie Groningen vertegenwoordigt de aanwezigen van deze discussiebijeenkomst. Mogelijk dat de consultatie nog zaken oplevert om het beleid bij te stellen. Na deze bijeenkomst gaat de Provincie het bestuurlijk besluitvormingstraject in om het beleid vast te stellen. Streven is om het traject rond de zomer af te ronden.

Contactpersoon

Boris Pents
Natuur en Milieufederatie Groningen
b.pents@nmfgroningen.nl
050 3130800